

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 374/2020-73

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Jany Laššákovej v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok, Dončova 6, Ružomberok, zastúpeného JUDr. Miroslavou Bobíkovou, advokátkou, Hviezdoslavovo námestie 27, Dolný Kubín, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Tdo 46/2017 z 30. septembra 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. decembra 2019 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na obhajobu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 141 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto nálezu (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd napadnuté uznesenie spolu s predchádzajúcimi rozhodnutiami súdov nižších stupňov (pozri ďalej v texte) zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, resp. žiada, aby ústavný súd zrušil len rozhodnutie najvyššieho súdu a aby mu vec vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Dôvodom porušenia sťažovateľových práv mala byť skutočnosť, že najvyšší súd svojím uznesením neodstránil pochybenia súdov nižších stupňov, v dôsledku ktorých mal byť sťažovateľ vo svojej trestnej veci odsúdený na základe nezákonných dôkazov.

3. Sťažovateľ uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9T/9/2016-1345 z 26. júla 2016 bol uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. b) a j) Trestného zákona. Spolu so sťažovateľom boli za spáchanie uvedeného trestného činu odsúdení aj [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

4. Toto rozhodnutie bolo podľa sťažovateľa v rozhodujúcej miere založené na dôkazoch, ktoré boli získané v dôsledku porušenia sťažovateľovho práva na obhajobu, resp. okresný súd ich vykonal v rozpore s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku bez návrhu procesných strán.

5. Vo vzťahu k porušeniu práva na obhajobu sťažovateľ opísal postup vyšetrovateľa v prípravnom konaní pri začatí trestného stíhania 9. júla 2015, keď bol sťažovateľ spolu s [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] zadržaný a vypočutý. Aj na základe tejto výpovede vyšetrovateľ 10. júla 2015 vydal proti sťažovateľovi uznesenie o vznesení obvinenia pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c) a d) Trestného zákona, za ktorý sťažovateľovi hrozil trest odňatia slobody na tri až desať rokov. Po vznesení obvinenia bol sťažovateľ v pozícii obvineného 10. júla 2015 opätovne vypočutý a v ten istý deň sa sťažovateľ zúčastnil aj rekognície osoby. Sťažovateľ bol vypočutý aj neskôr 12. júla 2015 v súvislosti s rozhodovaním o jeho vzatí väzby.

6. Pri žiadnom z už uvedených procesných úkonov nebol sťažovateľ zastúpený obhajcom, pretože sa práva na obhajobu vzdal. V zmysle svojej argumentácie to však urobil bez toho, aby mohol posúdiť dôsledky vzdania sa práva na obhajobu.

7. Z opisu skutku, ktorý vychádzal (aj) zo sťažovateľovej výpovede uskutočnenej 9. júla 2015 a pre ktorý bolo proti sťažovateľovi vznesené obvinenie, totiž vyplývalo, že sťažovateľ mal trestný čin spáchať v období od presne nezisteného dňa v marci 2014 až do 9. júla 2015. Vychádzajúc z takto vymedzeného obdobia spáchania trestného činu potom bolo potrebné v súlade s § 138 písm. b) Trestného zákona považovať trestný čin za spáchaný po dlhší čas, teda závažnejším spôsobom konania. V dôsledku tejto skutočnosti mal byť tento skutok vyšetrovateľom právne kvalifikovaný podľa § 172 ods. 2 písm. c) Trestného zákona s tým, že sťažovateľovi hrozil trest odňatia slobody na desať až pätnásť rokov. Išlo teda o obzvlášť závažný zločin (§ 11 ods. 3 Trestného zákona), a preto aj o prípad povinnej obhajoby v zmysle § 37 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. O tom napokon svedčila aj neskoršia zmena právnej kvalifikácie bez zmeny opisu skutku ešte v prípravnom konaní oznámením vyšetrovateľa z 20. októbra 2015 tak, že skutok bol kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin z dôvodu, že trestný čin mal sťažovateľ spáchať závažnejším spôsobom konania po dlhší čas.

8. Sťažovateľ však nebol o týchto skutočnostiach informovaný, preto chýbali nevyhnutné záruky ochrany práv sťažovateľa, ktoré by zodpovedali dôležitosti a významu vzdania sa práva na obhajobu. Napriek týmto skutočnostiam však okresný súd všetky uvedené dôkazy na hlavnom

pojednávani vykonal prečítaním zápisníc o predmetných úkonoch trestného stíhania v prípravnom konaní a vychádzal z nich pri svojom rozhodnutí.

9. V časti týkajúcej sa ďalších sporných dôkazov poukázal sťažovateľ na skutočnosť, že okresný súd na hlavnom pojednávaní, na ktorom sťažovateľ využil svoje právo nevypovedať, rozhodol o prečítaní zápisníc z jeho výsluchov v prípravnom konaní 12. júla 2015 (tu teda išlo o výpoveď, ktorá bola podľa sťažovateľa nezákonným dôkazom aj pre neprítomnosť jeho obhajcu, pozn.), 4. januára 2016, 13. januára 2016, 12. februára 2016 a 1. marca 2016. Podľa sťažovateľa mal pritom okresný súd postupovať v rozpore s § 258 ods. 4 Trestného poriadku, keďže zápisnice prečítal bez návrhu prokurátora, resp. sťažovateľa (str. 9 ústavnej sťažnosti).

10. Podľa sťažovateľa mal tiež okresný súd na hlavnom pojednávaní 1. júna 2016 bez návrhu procesných strán rozhodnúť, že „*podľa § 270 ods. 2 Trestného poriadku prehráva zvukové záznamy podľa obsahu CD*“.

11. Sťažovateľ uviedol, že bez dôkazov, ktoré označil za nezákonné, by ho nebolo možné odsúdiť, pretože ostatné dôkazy neodôvodňovali odsúdenie sťažovateľa v rozsahu, aký vyplýval z výroku rozsudku okresného súdu.

12. Proti rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré bolo zamietnuté uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „*krajský súd*“) č. k. 3To/95/2016 z 12. januára 2017.

13. Rozhodnutie krajského súdu napadol sťažovateľ dovolaním z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením zamietol. Podľa sťažovateľa však najvyšší súd predmetné ustanovenia Trestného poriadku týkajúce sa dovolania v jeho veci interpretoval nesprávne.

14. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku síce najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval porušenie sťažovateľovho práva na obhajobu, toto porušenie však nepovažoval za zásadné. Podľa sťažovateľa mal pritom najvyšší súd vychádzať zo skutočnosti, že v súlade s ustanovením § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku bol sťažovateľovi už 12. júla 2015 ustanovený obhajca, keďže sťažovateľ bol vzatý do väzby; teda sťažovateľovi bolo priznané právo obhajovať sa prostredníctvom obhajcu už po dvoch dňoch od jeho zadržania.

15. V tejto súvislosti sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukázal na rozhodnutie krajského súdu v inej veci, ktoré bolo publikované pod č. JtK 13/11 zo 16. novembra 2011, v zmysle ktorého nemožno tolerovať, ak vyšetrovateľ nesprávnou, t. j. miernejšou právnou kvalifikáciou skutku znevýhodní obvineného v tom, že ho ukráti o právo na obhajobu už od okamihu vznesenia obvinenia, pretože v takom prípade ide o zavádzanie obvineného a hrubé porušenie práva na obhajobu.

16. Okrem toho sťažovateľ argumentoval aj rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „*ESLP*“) vo veci Čierny a Zachar proti Slovenskej republike, sťažnosti č. 29376/12 a 29384/12, v ktorom ESLP konštatoval porušenie práva sťažovateľov na obhajobu podľa čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru. V predmetnej veci sa sťažovatelia rovnako priznali k spáchaniu trestného činu bez toho, aby boli zastúpení obhajcom, pričom aj v tomto prípade bol skutok nesprávne právne kvalifikovaný miernejšie. Už v tomto štádiu trestného stíhania tak existovala možnosť, že dôjde k zmene právnej kvalifikácie skutku, čo by malo významný vplyv na výšku trestnej sadzby. Toto porušenie práv

sťažovateľov nebolo napravené ani v ďalšom priebehu konania, keďže všeobecné sudy vo svojich rozhodnutiach prihliadli na priznania sťažovateľov, pričom ESLP nepovažoval za rozhodujúcu ani tú skutočnosť, že sťažovatelia boli neskôr v konaní zastúpení obhajcami a svoje priznania k spáchaniu trestného činu potvrdili.

17. Podľa sťažovateľa boli uvedené závery aplikovateľné aj na jeho prípad, preto postupom okresného a krajského súdu došlo k zásadnému porušeniu jeho práva na obhajobu.

18. Rovnako mal najvyšší súd porušiť práva sťažovateľa aj v časti týkajúcej sa dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, teda namietanej nezákonnosti dôkazov. Najvyšší súd tu podľa sťažovateľa svoje rozhodnutie o zamietnutí dovolania odôvodnil tým, že okresný súd dôkazy vykonal bez návrhu strán v súlade s ustanovením § 2 ods. 11 Trestného poriadku, v zmysle ktorého má súd právo, resp. povinnosť vykonať dôkazy aj z úradnej moci, a to v záujme správneho zistenia skutkového stavu.

19. Podľa sťažovateľa však dotknuté ustanovenie Trestného poriadku je potrebné vykladať v súlade s právom sťažovateľa na spravodlivý proces, s jeho právom na nezávislý a nestranný súd, ďalej s princípom rovnosti strán a z neho vyplývajúcej kontradiktórnosti konania. Poukázal pritom aj na judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej v prípadoch, kde pri uplatnení štandardných metód do úvahy pripadajú rôzne výklady dotknutých právnych noriem, je potrebné uprednostniť ten výklad, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. širšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických a právnických osôb (rozhodnutia vo veciach sp. zn. I. ÚS 361/2010 a I. ÚS 255/2010). V pochybnostiach je potrebné právne normy vykladať v prospech realizácie ústavou a medzinárodnými zmluvami garantovaných práv a slobôd (rozhodnutia vo veciach sp. zn. II. ÚS 148/06 a IV. ÚS 96/07).

20. Na základe toho potom sťažovateľ uzavrel, že v konaní pred súdom dôkazné bremeno pri preukázaní viny obžalovaného zaťažuje prokurátora a súd je síce oprávnený do dokazovania na hlavnom pojednávaní vstúpiť, či dokonca vykonať aj dôkazy nenavrhnuté stranami, nesmie však pri tom prokurátora nahrádzať (sťažovateľ sa tu odvolával aj na rozhodnutia najvyššieho súdu vo veciach sp. zn. 2Tost 35/2015 a sp. zn. 2Tost 4/2014). Podľa sťažovateľa tak súd bez návrhu strán nemôže vykonávať dôkazy, ktoré smerujú k zisteniu skutkového stavu veci tak, aby o ňom neboli dôvodné pochybnosti, pretože to je úloha orgánov činných v trestnom konaní (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku), nie úloha súdu.

21. Vychádzajúc zo všetkých uvedených skutočností sťažovateľ tvrdil, že najvyšší súd pri rozhodovaní o jeho dovolaní porušil jeho práva zakotvené v dohovore a ústave.

II.

Vyjadrenia všeobecných súdov v štádiu predbežného prerokovania veci

22. Ústavný súd si ešte pred predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti vyžiadal od dotknutých všeobecných súdov vyjadrenia k argumentácii sťažovateľa.

II.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

23. Najvyšší súd vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 6. marca 2020 predovšetkým poukázal na svoju judikatúru, v zmysle ktorej pri dôvodoch podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku možno dovolaniu vyhovieť len vtedy, ak by odsúdenie dovolateľa bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na nezákonných dôkazoch. Prípadný nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov je preto spôsobilým dovolacím dôvodom, iba ak mal negatívny materiálny dopad na práva odsúdeného (s odkazmi na rozhodnutie zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 6/2010 a na uznesenie vo veci sp. zn. 1 TdoV 1/2016 zo 14. decembra 2017).

24. K argumentácii sťažovateľa potom najvyšší súd uviedol, že pri svojom závere o tom, že právo sťažovateľa na obhajobu nebolo porušené zásadným spôsobom [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku *a contrario*], nevychádzal len zo skutočnosti, že sťažovateľovi bol už 12. júna 2015 ustanovený obhajca. Najvyšší súd v súvislosti s namietaným porušením práva na obhajobu totiž v odôvodnení ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia zdôraznil, že obvinení vrátane sťažovateľa boli uznaní za vinných predovšetkým na základe usvedčujúcich výpovedí obvineného [redacted] a samotného sťažovateľa, ktoré boli vykonané v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní v čase, keď už boli obvinení zastúpení obhajcami, ako aj na podklade nálezu množstva psychotropných látok pri zadržaní sťažovateľa. Preto aj po vylúčení výpovedí obvinených v prípravnom konaní do času, keď im boli ustanovení, resp. si zvolili obhajcov, ostatné dôkazy zabezpečené orgánmi činnými v trestnom konaní a vykonané senátom okresného súdu postačujú na uznanie sťažovateľa a ostatných obvinených za vinných v zmysle rozsudku okresného súdu.

25. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku potom najvyšší súd opätovne poukázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, v zmysle ktorého bola síce výpoveď sťažovateľa z 9. júla 2015 v pozícii zadržaného podozrivého nezákonným dôkazom (takisto, ako aj výpoveď odsúdeného [redacted] z rovnakého dňa a v rovnakej procesnej pozícii), avšak senátom okresného súdu bolo na hlavnom pojednávaní vykonaných množstvo ďalších dôkazov a výpovedí postačujúcich na to, aby okresný aj krajský súd bez akýchkoľvek pochybností dospeli k záveru o odsúdení sťažovateľa. Okrem výpovede obvineného [redacted] množstva psychotropnej látky nájdenej u sťažovateľa a záznamov telekomunikačnej prevádzky to bolo tiež priznanie sťažovateľa, ktorý potvrdil darovanie (distribúciu) drogy ďalším osobám, ako aj svedecké výpovede [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted].

26. Vo vzťahu k zákonnosti dôkazov vykonaných okresným súdom na hlavnom pojednávaní bez návrhov strán najvyšší súd zdôraznil, že okresný súd postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami § 2 ods. 11 Trestného poriadku, čo nemôže byť považované za porušenie práv sťažovateľa (tu sa odvolal na rozhodnutie ústavného súdu vo veci sp. zn. III. ÚS 153/2019). Okresný súd pritom sám dôkazy aktívne nevyhľadával, čo by inak mohlo spochybniť jeho nestrannosť, ale vykonal ich len v rozsahu vymedzenom návrhmi strán (resp. prokurátorom, a to prioritne v podanej obžalobe).

II.2. Vyjadrenie krajského súdu:

27. Krajský súd sa vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 21. februára 2020 stotožnil s argumentáciou najvyššieho súdu v napadnutom uznesení a osobitne zdôraznil, že okresný súd v súlade s ustanovením § 2 ods. 11 Trestného poriadku vykonal len tie dôkazy, ktoré boli získané v prípravnom konaní a boli súčasťou trestného spisu. Keďže teda nešlo o iniciatívne vykonanie úplne nových dôkazov v neprospech sťažovateľa, nie je možné podľa krajského súdu akceptovať sťažovateľovu námietku, že dôkazy boli vykonané bez návrhu strán.

II.3. Vyjadrenie okresného súdu:

28. Vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 24. februára 2020 upozornil okresný súd na skutočnosť, že hoci bol sťažovateľ odsúdený za spáchanie obzvlášť závažného zločinu aj z dôvodu podľa § 138 písm. j) Trestného zákona, teda že bol tento zločin spáchaný na viacerých osobách, v skutkovej vete rozsudku okresného súdu nie je kvalifikačný znak „na viacerých osobách“ prítomný. Z predmetnej skutkovej vety totiž nie je zrejmé, že droga bola predaná aspoň trom ďalším osobám, ako to uvedené ustanovenie Trestného zákona vyžaduje v spojení s § 127 ods. 12 Trestného zákona. Táto skutočnosť však nebola podľa okresného súdu rozhodujúca, keďže bol naplnený dôvod na odsúdenie sťažovateľa podľa § 138 písm. b) Trestného zákona, teda že bol skutok spáchaný závažnejším spôsobom konania po dlhší čas, konkrétne od marca 2014 do júla 2015. V ďalšej časti vyjadrenie okresného súdu v podstate zodpovedalo už uvedenému vyjadreniu najvyššieho súdu.

III.

Vyjadrenia účastníkov konania a zúčastnených osôb po prijatí veci na ďalšie konanie

29. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 374/2020-40 z 20. augusta 2020 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a v odôvodnení tohto rozhodnutia uviedol, že pre posúdenie, či trestné konanie ako celok bolo v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z označených článkov ústavy a dohovoru, je potrebné vykonať test, ktorý ESLP aplikoval vo viacerých svojich rozhodnutiach, ako napr. Ibrahim a ďalší proti Spojenému kráľovstvu, [GC], č. 50541/08 a tri ďalšie (ďalej len „Ibrahim a ďalší proti Spojenému kráľovstvu“), 13. 9. 2016; Simeonovi proti Bulharsku, [GC], č. 21980/04, 12. 5. 2017; Beuze proti Belgicku, [GC], č. 71409/10, 9. 11. 2018 (ďalej len „Beuze proti Belgicku“); resp. Doyle proti Írsku, č. 51979/17, 23. 5. 2019 (k podrobnostiam tohto testu pozri ďalej bod 54, resp. bod 61 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

30. Ústavný súd zároveň vyzval účastníkov konania a zúčastnené osoby na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti s prihliadnutím na už uvedenú judikatúru ESLP.

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

31. Najvyšší súd vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 2. októbra 2020 zotrval na svojom predchádzajúcom vyjadrení a k otázke, či bolo trestné konanie proti sťažovateľovi ako celok v súlade s dohovorom a ústavou, dodal, že hoci sťažovateľ v úvodnej fáze trestného stíhania nemal obhajcu, aj keď ho mať musel, na svojich pôvodných výpovediach zotrval aj po tom, ako mu bol obhajca ustanovený, tieto ani nezmenil a nespochybnil ich pravdivosť a až na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je nevinný a odmietol vypovedať. Okrem toho sťažovateľ nebol v osobitne zraniteľnom postavení a mal už s trestným konaním skúsenosti, keďže bol v minulosti opakovane odsúdený.

32. Uvedené sa podľa najvyššieho súdu v celom rozsahu vzťahovalo aj na obvineného ■■■■■■■■■■, ktorý najprv svoju účasť na trestnej činnosti poprel, až následne ju priznal a usvedčil aj sťažovateľa, pričom na týchto výpovediach opakovane zotrval aj po ustanovení obhajcu.

33. Za kľúčové však považoval, že i bez prihliadnutia na dôkazy, pri ktorých najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí konštatoval porušenie práva sťažovateľa na obhajobu, bol proti sťažovateľovi zabezpečený dostatok iných dôkazov. Podľa najvyššieho súdu bola vec sťažovateľa skutkovo podobná, ako to bolo v rozhodnutí ESLP vo veci Pervane proti Turecku, sťažnosť č. 74553/11, v ktorej ESLP konštatoval, že použitie výpovedí uskutočnených bez obhajcu v danom prípade nemalo za následok nespravodlivosť trestného konania ako celku.

34. Na výzvu ústavného súdu tiež najvyšší súd uviedol, že súhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania.

III.2. Vyjadrenie sťažovateľa:

35. Sťažovateľ na výzvu ústavného súdu po prijatí veci na ďalšie konanie a v reakcii na vyjadrenie najvyššieho súdu podaním doručeným ústavnému súdu 15. októbra 2020 uviedol, že zotrváva na dôvodoch svojej ústavnej sťažnosti. Rovnako ako najvyšší súd, aj sťažovateľ súhlasil s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania.

III. 3. Vyjadrenia zúčastnených osôb:

36. V súlade s § 33 a § 126 zákona o ústavnom súde vyzval ústavný súd ■■■■■■■■■■ a ■■■■■■■■■■, aby sa vyjadrili k ústavnej sťažnosti a k argumentácii najvyššieho súdu ako zúčastnené osoby, keďže boli ako obvinení, resp. odsúdení, účastníkmi trestného konania, v ktorom mali byť porušené práva sťažovateľa.

37. V podaniach doručených ústavnému súdu 24. septembra 2020 a 11. novembra 2020 uviedol ■■■■■■■■■■, že sa v celom rozsahu pripája k ústavnej sťažnosti s tým, že najvyšším súdom konštatované porušenie práva na obhajobu, ktoré sa ho týka rovnako ako sťažovateľa, malo zásadný význam pre odsúdenie sťažovateľa a zúčastnených osôb. Uviedol, že zo spáchania obzvlášť závažného zločinu usvedčovali obvinených len nezákonne získané výpovede, pričom ak by boli obvinení od začiatku trestného stíhania zastúpení advokátom, tieto výpovede by neurobili. K svojim výpovediam po ustanovení obhajcu uviedol, že tieto mal urobiť na návrh vyšetrovateľov

s vedomím, že mu bude uložený len podmienený trest odňatia slobody, čo mu mal potvrdiť aj jemu ustanovený obhajca. Okrem toho podľa jeho názoru nebolo vo vzťahu k jeho osobe ani preukázané spáchanie trestného činu po dlhšiu dobu, resp. od 19. marca 2014, ako to bolo uvedené v rozsudku okresného súdu.

38. V podaní doručenom ústavnému súdu 25. septembra 2020 uviedol [REDAKOVANÉ], že ústavnú sťažnosť považuje v celom rozsahu za dôvodnú, keďže v podstate rovnaké argumenty použil proti svojmu odsúdeniu vo všetkých štádiách trestného konania pred všeobecnými súdmi. Vo svojom vyjadrení tiež súhlasil s [REDAKOVANÉ] v tom, že [REDAKOVANÉ] vypovedal a usvedčoval ostatných odsúdených len z dôvodu, že mu bude uložený podmienený trest odňatia slobody. Na vyjadrenie najvyššieho súdu doručenému ústavnému súdu 2. októbra 2020 osobitne neodpovedal.

IV.

K spravodlivému súdnemu konaniu

39. V zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

40. Obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu (čl. 50 ods. 3 ústavy).

41. V Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy (čl. 141 ods. 1 ústavy).

42. Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu (čl. 6 ods. 1 prvá veta dohovoru).

43. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru patrí má každý právo minimálne na to, aby sa mohol obhajovať osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby mu bol poskytnutý bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú.

44. Ak ide o vzájomný vzťah čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne (pozri napr. rozhodnutie ústavného súdu vo veci sp. zn. IV. ÚS 366/2020, bod 16 odôvodnenia).

45. Z judikatúry ESLP týkajúcej sa čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva, že spravodlivosť konania v trestných veciach musí byť zachovaná za každých okolností, avšak určenie, či konanie bolo spravodlivé, nemôže byť založené na jednom a nemennom pravidle a vždy je potrebné prihliadnuť na okolnosti každej veci a zistiť, či konanie bolo spravodlivé ako celok. To znamená, že je potrebné v každej jednotlivjej veci prihliadnuť na priebeh celého súdneho konania, teda nemožno prihliadať

izolovane len na jeho jeden konkrétny aspekt či na jednu konkrétnu skutočnosť (v angličtine „incident“) v tomto konaní. Nemožno však na druhej strane vylúčiť ani to, že určitá zložka konania bude natoľko zásadná, že umožní prieskum spravodlivosti konania aj pred jeho skončením (pozri už spomenuté rozhodnutie ESLP vo veci Beuze proti Belgicku, body 120 a 121 odôvodnenia).

46. Z príslušnej judikatúry ESLP ďalej vyplýva aj to, že pri posudzovaní, či konanie bolo spravodlivé, sa musia tam, kde je to náležité, vziať do úvahy aj záruky spravodlivého konania, ktoré sú zakotvené v čl. 6 ods. 3 dohovoru. Tieto záruky sú príkladom požiadaviek spravodlivého konania v typických procesných situáciách, ku ktorým počas trestného konania dochádza (pozri rozhodnutie ESLP vo veci Ibrahim a ďalší proti Spojenému kráľovstvu, bod 251 odôvodnenia). Práva zakotvené v čl. 6 ods. 3 dohovor teda spolu s ďalšími právami tvoria osobitné prvky pojmu spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (rozhodnutie ESLP vo veci Beuze proti Belgicku, bod 121 odôvodnenia).

47. Právo na spravodlivý proces teda zahŕňa aj právo na obhajobu, právo na nezávislý a nestranný súd a princíp rovnosti strán a z neho vyplývajúcu kontradiktórnosť konania. Práve tieto práva, resp. princípy mali byť podľa sťažovateľa porušené v jeho trestnej veci tým, že jeho odsúdenie bolo založené na dôkazoch nezákonne získaných v prípravnom konaní.

48. Záruky zakotvené v čl. 6 dohovoru sú pritom aplikovateľné už od okamihu existencie „obvinenia“, ako ho chápe judikatúra ESLP, a preto môžu mať význam aj v prípravnom (predsúdnom) trestnom konaní, a to vtedy a do takej miery, ak môže byť spravodlivosť súdneho konania vážne porušená v dôsledku nerešpektovania uvedených záruk v počiatočnej fáze trestného stíhania (rozhodnutie ESLP vo veci Ibrahim a ďalší proti Spojenému kráľovstvu, bod 253 odôvodnenia).

49. Pri namietanom porušení práv vyplývajúcich z dohovoru použitím nezákonne získaných dôkazov treba vo všeobecnosti vždy zistiť, či konanie bolo spravodlivé ako celok vrátane spôsobu, akým boli dôkazy získané. Preto je potrebné preskúmať namietanú nezákonnosť a v prípade, ak došlo k porušeniu práv vyplývajúcich z dohovoru, aj povahu tohto porušenia (rozhodnutie ESLP vo veci Allan proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 48539/99, bod 42 odôvodnenia).

50. Ak ide osobitne o prípady, v ktorých sťažovateľ tvrdil, že došlo k porušeniu práva na obhajobu tým, že pri jeho výsluchu nebol prítomný jeho obhajca, je vývoj judikatúry ESLP načrtnutý v rozhodnutí Beuze proti Belgicku (pozri body 136 až 149 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Ústavný súd tento vývoj rekapituluje pre potreby tohto rozhodnutia v nasledujúcej časti odôvodnenia.

51. V rozhodnutí vo veci Salduz proti Turecku [GC], č. 36391/02 stanovil ESLP ako pravidlo, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby bol obhajca podozrivej osobe k dispozícii už pri prvom výsluchu pred orgánmi činnými v trestnom konaní, okrem prípadu, ak sú dané presvedčivé dôvody pre obmedzenie tohto práva. Ani tieto presvedčivé dôvody však v zmysle tohto rozhodnutia nemôžu ospravedlniť obmedzenie práva na obhajcu, ak pri výpovedi obvinený urobil sebaobviňujúce (inkriminujúce) vyhlásenia a tieto boli použité pre jeho odsúdenie. V tejto konkrétnej veci neboli dané žiadne presvedčivé dôvody na obmedzenia práva na obhajobu, ESLP však aj napriek tomu

pristúpil k skúmaniu, aké dôsledky pre spravodlivosť konania ako celku malo použitie dôkazov, ktoré spočívali vo vyhláseniach sťažovateľa v neprítomnosti jeho obhajcu.

52. V predmetnom rozhodnutí tak ESLP vytvoril dvojstupňový test, ktorého prvým krokom je zistenie, či bola neúčast' obhajcu pri výsluchu ospravedlniteľná presvedčivými dôvodmi; druhým krokom je potom zistenie, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Tento test možno aplikovať rovnako pri obmedzení práva na obhajcu zo systémových dôvodov (teda na základe všeobecnej a záväznej zákonnej úpravy), ako aj pri obmedzení tohto práva na základe konkrétnych rozhodnutí príslušných štátnych orgánov v jednotlivých prípadoch.

53. Po rozhodnutí vo veci Salduz proti Turecku sa ESLP v celom rade ďalších obdobných vecí, ktoré sa všetky týkali Turecka, nezaoberal splnením podmienok presvedčivých dôvodov, resp. osobitne sa nezaoberal ani spravodlivosťou konania ako celku, ale vyslovil, že v dôsledku systémového obmedzenia práva na obhajobu došlo v sporných konaniach od počiatku k porušeniu práv vyplývajúcich z dohovoru. Vo väčšine podobných prípadov však bol postup ESLP menej striktný, keď pristúpil k skúmaniu spravodlivosti sporných konaní ako celku.

54. Vzhľadom na tento rozdielny postup potom ESLP v rozhodnutí vo veci Ibrahim a ďalší proti Spojenému kráľovstvu svoj prístup zjednotil a precizoval princípy vyplývajúce z rozhodnutia vo veci Salduz proti Turecku tak, že potvrdil potrebu aplikácie už uvedeného dvojstupňového testu a bližšie objasnil jeho dve štádiá, ako aj vzájomný vzťah medzi nimi. Stručne možno uviesť, že ani v prípade, ak neúčast' právneho zástupcu pri výsluchu sťažovateľa nie je odôvodnená presvedčivými dôvodmi, nepostačuje to ku konštatovaniu porušenia práv vyplývajúcich z dohovoru, ale aj v takýchto prípadoch vždy treba posúdiť spravodlivosť konania ako celku. ESLP tiež uviedol, že posudzovanie spravodlivosti konania, ktoré je podstatou prieskumu v týchto prípadoch, nie je obmedzené iba na právo na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru, ale je principiálne založené na všetkých právach obhajoby zakotvených v čl. 6 ods. 1 dohovoru (rozhodnutie ESLP vo veci Beuze proti Belgicku, bod 147 odôvodnenia).

55. Ústavný súd nepovažuje za potrebné sa v tomto konaní podrobne zaoberať presvedčivými dôvodmi, ktoré by mohli ospravedlňovať neúčast' obhajcu sťažovateľa pri úkonoch trestného konania v dňoch 9. až 12. júla 2015. Táto neúčast' bola totiž spôsobená nesprávnym postupom orgánov činných v trestnom konaní. Predmetná skutočnosť nie je medzi účastníkmi konania sporná a zhodne vyplýva z ich vyjadrení, ako aj z vyjadrení zúčastnených osôb (pozri body 7, 8, 24, 25, 31, 37 a 38 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

56. Uvedené je zrejme aj zo samotného napadnutého rozhodnutia, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že bolo „... nepochybné, že skutok mal byť už v čase začatia trestného stíhania, ako aj vznesenia obvinenia uznesením z 10. júla 2015 kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin, pretože protiprávne konanie obvinených bolo časovo vymedzené „najmenej od mesiaca marec roku 2014 do súčasnosti“, t. j. do 9. júla 2015, a teda že čin bol spáchaný po dlhší čas, čo zodpovedá závažnejšiemu spôsobu konania v zmysle § 138 písm. b) Tr. zák.“ (str. 12 napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu).

57. Najvyšší súd potom konštatoval, že sťažovateľ a ďalší dvaja odsúdení sa pri predmetných úkonoch trestného konania práva byť zastúpení obhajcom vzdali, avšak tento úkon nesprevádzali

záruky zodpovedajúce významu vzdania sa tohto práva v intenciách judikatúry ESLP (tu s odkazom na rozhodnutie ESLP vo veci Zaichenko proti Rusku č. 39660/02). Podľa najvyššieho súdu „... obvinení nemohli odôvodnene predpokladať dôsledky vzdania sa práva na zastúpenie obhajcom, pretože vypovedali za situácie, kedy bolo trestné konanie vedené pre zločin v zmysle § 172 ods. 1 písm. b), c), d) Tr. zák., za ktorý im hrozil trest odňatia slobody tri až desať rokov. Skutok však už v čase začatia trestného stíhania naplňal znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu, za ktorý trestný zákon umožňoval uložiť trest odňatia slobody na desať až pätnásť rokov, pričom napokon im tresty odňatia slobody vo výmere desať a viac rokov prvostupňovým súdom boli uložené. Pochybením OČTK a nepriznaním práva na povinnú obhajobu už pri vznesení obvinenia tak došlo k porušeniu práva dovolateľov na obhajobu.“ (str. 13 napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu).

58. Uvedený záver je aj v súlade s rozhodnutím ESLP vo veci Zachar a Čierny proti Slovenskej republike, na ktoré odkazovali sťažovateľ a zúčastnené osoby (body 16, 37 a 38 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Najvyšším súdom konštatované porušenie práv sťažovateľa však samo osebe nepostačuje ku konštatovaniu porušenia práv vyplývajúcich z dohovoru a je potrebné aj v tejto veci pristúpiť k posúdeniu spravodlivosti konania ako celku, ako to vyplýva z judikatúry ESLP rekapitulovanej v tomto rozhodnutí. Ústavný súd to uvádza ako odpoveď na sťažovateľovu interpretáciu rozhodnutia ESLP vo veci Zachar a Čierny proti Slovenskej republike.

59. Ústavný súd teda konštatuje, že obmedzenie prístupu sťažovateľa k obhajcovi vyplývalo len z nezákonného postupu orgánov činných v trestnom konaní v danej veci, pričom tento postup neospravedlňovali žiadne legitímne dôvody. Sťažovateľ tak pri dotknutých úkonoch trestného konania nemal právneho zástupcu, hoci v zmysle dohovoru a ústavy mal byť pri týchto úkonoch zastúpený svojím obhajcom (pozri tiež Beuze proti Belgicku, bod 158 odôvodnenia).

60. Keďže pre obmedzenie práv sťažovateľa neexistovali presvedčivé dôvody, musí ústavný súd posúdiť spravodlivosť konania ako celku prísne, pretože absencia presvedčivých dôvodov na obmedzenie práva na obhajobu môže nakloniť rovnováhu pri tomto hodnotení v prospech vyslovenia porušenia práv vyplývajúcich z dohovoru a ústavy. Vzhľadom na túto skutočnosť je preto predovšetkým úlohou najvyššieho súdu presvedčivo preukázať, že jeho rozhodnutie bolo správne a že spravodlivosť konania výnimočne a v tejto konkrétnej veci nebola neprítomnosťou právneho zástupcu sťažovateľa pri úkonoch trestného konania nenapraviteľne porušená (pozri Beuze proti Belgicku, bod 145 odôvodnenia).

61. Samotné posúdenie spravodlivosti konania ako celku potom vychádza zo všeobecných zásad týkajúcich sa práva na spravodlivé konanie (bod 49 odôvodnenia tohto rozhodnutia), pričom ESLP stanovil (nie vyčerpávajúcim spôsobom) niekoľko hlavných kritérií, na ktoré je potrebné prihliadnuť:

- a) či bol sťažovateľ v osobitne zraniteľnom postavení (napr. z dôvodu veku alebo rozumových schopností);
- b) právna úprava prípravného konania a prípustnosti dôkazov v konaní pred súdom a jej rešpektovanie;
- c) či mal sťažovateľ možnosť namietať proti vierohodnosti a použitiu získaných dôkazov;

- d) kvalitu týchto dôkazov, resp. či okolnosti ich získania spochybňujú ich spoľahlivosť a presnosť s prihliadnutím na prípadnú existenciu, povahu a stupeň donútenia zo strany orgánov činných v trestnom konaní;
- e) v prípade nezákonne získaných dôkazov aj povahu tejto nezákonnosti, resp. či došlo aj k porušeniu práv vyplývajúcich z ďalších článkov a dohovoru, a povahu tohto porušenia;
- f) v prípade výpovede sťažovateľa aj jej povahu a význam, resp. či došlo k skorej zmene alebo popretiu tejto výpovede;
- g) akým spôsobom boli nezákonne získané dôkazy použité, osobitne či boli podstatnou alebo významnou časťou usvedčujúcich dôkazov, ako aj dôkaznú silu ostatných dôkazov;
- h) váhu spoločenského záujmu na vyšetrovaní a potrestaní dotknutého trestného činu;
- i) ďalšie procesné záruky sťažovateľových práv.

62. Ako už bolo uvedené, ústavný súd účastníkov konania, ako aj zúčastnené osoby na už uvedený postup upozornil a umožnil sa im vyjadriť, či podľa ich názoru bolo konanie vedené proti sťažovateľovi ako celok spravodlivé. Možnosť vyjadriť sa však z účastníkov konania využil len najvyšší súd (body 31 až 34 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

63. Osobitne ku kritériám uvedeným v bode 61 odôvodnenia tohto rozhodnutia pod písmenami d) a g) na tomto mieste ústavný súd ešte dodáva, že pri posudzovaní dôkaznej sily (kvality) dôkazov nevyvoláva posúdenie spravodlivosti konania ako celku žiadne otázky tam, kde sporné dôkazy neboli podporené žiadnymi ďalšími dôkazmi. Na druhej strane ak sú tieto dôkazy presvedčivé a nehrozí, že by mohli byť nevierohodné, potom je potreba ďalšieho dôkazného materiálu tomu zodpovedajúcim spôsobom menšia (pozri napr. rozhodnutie ESLP vo veci Bykov proti Rusku, bod 90 odôvodnenia).

64. Pri hodnotení napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu teda bude ústavný súd skúmať, či toto rozhodnutie zodpovedá uvedeným kritériám.

V.

Rozsah prieskumu ústavného súdu

65. Ústavný súd pri stanovení rozsahu svojho prieskumu v prvom rade poukazuje na stranu 20 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, kde najvyšší súd v zhode s vyjadrením okresného súdu v tomto konaní (bod 28 odôvodnenia tohto rozhodnutia) skonštatoval, že kvalifikačný znak spáchania trestného činu podľa § 138 písm. j) Trestného zákona, t. j. že trestný čin bol spáchaný na viacerých osobách, nie je v skutkovej vete rozsudku okresného súdu prítomný, pretože z tejto skutkovej vety nie je jednoznačné, že droga bola predaná ďalším aspoň trom osobám (tak ako to vyžaduje § 138 písm. j) v spojení s § 127 ods. 12 Trestného zákona.

66. K tomu potom najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí dodal, že tento nedostatok zásadne neovplyvnil postavenie sťažovateľa, pretože bola naplnená skutková podstata spáchania trestného činu závažnejším spôsobom konania po dlhší čas v zmysle § 138 písm. b) Trestného zákona, v dôsledku čoho išlo v jeho prípade o obzvlášť závažný zločin.

67. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľovo odsúdenie za spáchanie obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania

a obchodovania s nimi bolo založené na § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona, a to len v spojení s § 138 písm. b) Trestného zákona, teda na základe skutočnosti, že predmetný trestný čin sťažovateľ spáchal závažnejším spôsobom konania po dlhší čas.

68. V ďalšej časti rozhodnutia sa preto ústavný súd prioritne zameria na zistenie, či sú závery najvyššieho súdu o zákonnosti odsúdenia sťažovateľa za spáchanie trestného činu spôsobom, ako je to už uvedené, správne, pretože v opačnom prípade by ústavný súd musel konštatovať porušenie práv sťažovateľa vyplývajúcich z ním označených článkov dohovoru a ústavy.

69. Ústavný súd dodáva, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), nie je teda súčasťou sústavy všeobecných súdov (čl. 143 ods. 1 ústavy) a nie je ďalšou inštanciou pri prieskume rozhodnutí všeobecných súdov. Právomoc ústavného súdu je daná výlučne na prieskum rozhodnutí z hľadiska dodržania ústavných právnych princípov, t. j. či v konaní neboli porušené ústavnými predpismi chránené práva a slobody účastníka, či konanie bolo vedené v súlade s ústavnými princípmi a či toto konanie možno ako celok považovať za spravodlivé (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky vo veci sp. zn. I. ÚS 3235/15, bod 23 odôvodnenia).

70. So súhlasom účastníkov konania (body 34 a 35 odôvodnenia tohto rozhodnutia) pristúpil ústavný súd k prieskumu napadnutého rozhodnutia bez nariadenia pojednávania [§ 58 ods. 1 písm. f) a ods. 3 zákona o ústavnom súde].

VI.

Podstatné časti rozhodnutí všeobecných súdov a zistenia ústavného súdu

VI.1. Rozsudok okresného súdu:

71. Z výroku rozsudku okresného súdu č. k. 9T/9/2016-1345 z 26. júla 2016 vyplýva, že sťažovateľ spolu s [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] boli uznaní za vinných, že v období od 19. marca 2014 do 9. júla 2015 obžalovaný [REDAKOVANÉ] nezisteným spôsobom opakovane obstaral hydrochlorid metamfetamínu (ďalej len „pervitín“), ktorý následne po spoločnej dohode s obžalovaným [REDAKOVANÉ] s cieľom ďalšej distribúcie predávali sťažovateľovi, a to buď spoločne alebo prostredníctvom obžalovaného [REDAKOVANÉ], ktorému obžalovaný [REDAKOVANÉ] ponechával z vykonaného predaja províziu, pričom predaj drog takto realizovali na rôznych miestach v okrese Dolný Kubín, ale najmä v meste Dolný Kubín v priemere raz za týždeň, za cenu cca 70 eur za centimeter kubický, v rôznych objemoch podľa záujmu sťažovateľa, s ktorým dohadovali objem predávaného pervitínu a miesto odovzdania telefonicky alebo prostredníctvom SMS s tým, že objednávka typu „A“ označovala 10 dávok pervitínu, objednávka typu „B“ označovala 20 dávok pervitínu a objednávka typu „C“ označovala 30 dávok pervitínu.

72. Sťažovateľ spolu s [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] takto konali okrem iného aj:

- 19. marca 2014 v priestoroch toaliet obchodného domu TESCO v Dolnom Kubíne, keď obžalovaný [REDAKOVANÉ] predal obžalovanému [REDAKOVANÉ] pervitín v objeme 2 cm³ a pervitín v objeme 1 cm³ mu daroval,
- 3. júla 2015 okolo 15.00 h na parkovisku v obci Oravský Podzámok, keď obžalovaní [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] dovezli a predali obžalovanému [REDAKOVANÉ] pervitín v objeme 2 cm³,

- 9. júla 2015 okolo 13.30 h v Dolnom Kubíne na Ulici M. R. Štefánika, na parkovisku za budovou tzv. Národného frontu, keď obžalovaní [REDAKOVANÉ] doviezli a predali obžalovanému [REDAKOVANÉ] pervitín v objeme 2 cm³.

73. Týmto spôsobom získaný pervitín sťažovateľ držal pri sebe alebo v byte č. [REDAKOVANÉ], bytového domu č. [REDAKOVANÉ] na ulici J. Ťatliaka v Dolnom Kubíne a následne ho sčasti spotreboval vlastným užitím a v zostávajúcej časti ho v rámci okresu Dolný Kubín predával ďalším osobám za sumu 10, eur/dávka s tým, že jednotliví záujemcovia ho kontaktovali telefonicky alebo prostredníctvom SMS, aby si dohodli objem kupovaného pervitínu a miesto odovzdania a sťažovateľ takto konal, až kým nebol 9. júla 2015 zadržaný policajtní a následne vzatý do väzby, pričom v čase zadržania mal u seba:

- papierovú skladačku s pervitínom o hmotnosti 30 mg (obsah metamfetamínu 74,2%),
- plastovú striekačku so zataveným koncom s obsahom pervitínu o hmotnosti 230 mg (obsah metamfetamínu 72,4 %),
- alobal, v ktorom mal zabalený pervitín s hmotnosťou 1280 mg (obsah metamfetamínu 72,3 %), čo celkovo zodpovedá objemu minimálne pätnástich obvykle jednorazových dávok, pričom v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov je metamfetamín zaradený do II. skupiny psychotropných látok.

74. Sťažovateľ teda neoprávnene zadovážil, kúpil, prechovával po akúkoľvek dobu a predal psychotropnú látku a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania (po dlhší čas, na viacerých osobách), čím spáchal obzvlášť závažný zločin „Nedovolená výroba omamných látok a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi“ podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. b) a j) Trestného zákona.

75. Sťažovateľovi bol preto uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov.

76. Vychádzajúc z výroku rozsudku okresného súdu, ústavnej sťažnosti, vyjadrení účastníkov konania a vymedzeného rozsahu prieskumu ústavného súdu (časť V odôvodnenia tohto rozhodnutia), je potrebné zistiť, či a do akej miery bolo odsúdenie sťažovateľa založené na nezákonných dôkazoch.

77. V odôvodnení svojho rozhodnutia na strane 10 okresný súd uviedol, že zo zápisnice o osobnej prehliadke sťažovateľa vrátane pripojenej fotodokumentácie a videozáznamu zistil, že u sťažovateľa boli pri jeho zadržaní 9. júla 2015 nájdené viaceré vecné stopy (mobilný telefón zn. LG, pervitín v injekčnej striekačke, v papierovej skladačke a v hliníkovom obale). Obžalovaný tieto veci dobrovoľne vydal a sám priznal, že má pri sebe pervitín.

78. Okrem toho okresný súd na strane 11 odôvodnenia svojho rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že zo znaleckého posudku Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru (ďalej len KEÚ PZ) považoval za preukázané, že z vecí, ktoré boli zaistené u sťažovateľa pri jeho zadržaní, sa v papierovej skladačke nachádzal pervitín s hmotnosťou 30 mg s obsahom metamfetamínu 74,2 %, v injekčnej striekačke sa nachádzal pervitín s hmotnosťou 230 mg s obsahom metamfetamínu 72,4 % a v hliníkovej fólii (alobal) bol pervitín s hmotnosťou 1280 mg s obsahom metamfetamínu

72,3 %. Zaistený objem pervitínu by podľa prepočtov KEÚ PZ postačoval na prípravu 28 – 112 obvykle jednorazových dávok spôsobilých ovplyvniť psychiku užívateľa.

79. Okresný súd tiež zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky vrátane fotodokumentácie zistil, že u sťažovateľa bola domovou prehliadkou 9. júla 2015 nájdená papierová skladačka s obsahom bieleho prášku a tiež strelná zbraň s nábojmi. Počas prehliadky bol použitý na zistenie prítomnosti omamných a psychotropných látok služobný pes, ktorý označil konkrétne miesto v nábytkovej časti obývacej izby, avšak žiadne také látky neboli nájdené. Išlo o tzv. „zbytkové pachy“ (str. 9 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

80. Zo zápisnice o osobnej prehliadke obžalovaného [REDAKOVANÉ] vrátane fotografií okresný súd zistil, že u tohto obžalovaného bol pri jeho zadržaní 9. júla 2015 nájdený mobilný telefón zn. Samsung S5 bielej farby (str. 10 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

81. Zo zápisnice o osobnej prehliadke obžalovaného [REDAKOVANÉ] vrátane fotografií okresný súd zistil, že u tohto obžalovaného boli pri jeho zadržaní 9. júla 2015 nájdené dva mobilné telefóny zn. Samsung S6 a zn. SONY Xperia (str. 10 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

82. Ústavný súd k tomu podotýka, že sťažovateľ zákonnosť, presnosť a vierohodnosť uvedených dôkazov nijako nenamietal.

83. V časti týkajúcej sa sťažovateľom namietaných procesných úkonov v prípravnom konaní v dňoch 9. až 12. júla 2015, pri ktorých sťažovateľ nebol zastúpený obhajcom, okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že zo zápisnice o výsluchu 9. júla 2015 zistil, že sťažovateľ sa v pozícii zadržaného podozrivého priznal, že kupoval pervitín od muža, ktorého najskôr opísal a následne pri rekognícii bez pochybností identifikoval ako obžalovaného [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ pri tomto výsluchu uviedol, že prvýkrát mu pervitín doviezol [REDAKOVANÉ] tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku (t. j. 19. marca 2014, pozn.). Z predmetnej výpovede sťažovateľa ďalej okresný súd zistil, že pervitín mu vozili minimálne dvakrát týždenne za cenu 70 eur za cm³, pričom objem dodávky si dohadovali telefonicky alebo cez SMS. Sťažovateľ okrem iného tiež priznal, že aj 9. júla 2015 kúpil od [REDAKOVANÉ] dohodnutý objem pervitínu (5 dávok) a potvrdil predaj drogy aj 3. júla 2015 (str. 6 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

84. Zo zápisnice o rekognícii 10. júla 2015 okrem iného vyplývalo, že sťažovateľ označil [REDAKOVANÉ] ako osobu, ktorá mu v marci 2014 predala pervitín a následne chodila s [REDAKOVANÉ] do Dolného Kubína (str. 6 rozsudku okresného súdu).

85. Zo zápisnice o výsluchu 12. júla 2015 (išlo o výsluch sťažovateľa sudcom pre prípravné konanie pri rozhodovaní o jeho vzatí do väzby; tento dôkaz bol podľa sťažovateľa nezákonný aj z dôvodu, že bol vykonaný bez návrhu strán, pozn.) vyplývalo, že sťažovateľ opäť potvrdil kupovanie pervitínu od ostatných obžalovaných a uviedol, že pervitín bral od marca 2014 len od týchto dvoch dodávateľov (str. 6 rozsudku okresného súdu).

86. Ako už bolo uvedené, od 12. júla 2015 bol sťažovateľ zastúpený obhajcom, pričom pokiaľ ide o jeho výpovede v prípravnom konaní po uvedenom dátume, sťažovateľ namietal, že okresný súd nezákonne vykonal dôkazy prečítaním zápisníc o výsluchoch zo 4. januára 2016, 13. januára 2016,

12. februára 2016 a 1. marca 2016 (pozri bod 9 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Dôvodom bola skutočnosť, že tieto dôkazy mali byť vykonané bez návrhu strán.

87. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za dôležité, že z obžaloby okresného prokurátora vo veci sťažovateľa sp. zn. Pv 231/15/5503-162 z 19. februára 2016 (ktorá je aj prílohou ústavnej sťažnosti) vyplýva, že prokurátor navrhol na hlavnom pojednávaní vypočuť sťažovateľa o skutočnostiach, ktoré boli predmetom jeho výsluchov v prípravnom konaní 10. júla 2015 a 11. novembra 2015 (nachádzajúce sa na č. l. 496 až 508 súdneho spisu okresného súdu vo veci sťažovateľa vedenej pod sp. zn. 9T/9/2016, ďalej len „súdny spis“), ako aj prečítanie zápisnice o výsluchu sťažovateľa v pozícii zadržaného podozrivého 9. júla 2015 (č. l. 22 až 30 súdneho spisu).

88. Okrem toho zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 19. apríla 2016 (rovnako je prílohou ústavnej sťažnosti) vyplýva, že sťažovateľ na hlavnom pojednávaní odmietol vypovedať. Vzhľadom na túto skutočnosť potom prokurátor na hlavnom pojednávaní navrhol prečítať „zápisnice o výpovediach obžalovaného z prípravného konania“. Táto skutočnosť pritom nie je pre sťažovateľa nová, keďže sa na tomto pojednávaní zúčastnil a bol na ňom zastúpený obhajcom, ktorý ho zastupuje aj v konaní pred ústavným súdom. Po tomto návrhu prokurátora potom okresný súd na hlavnom pojednávaní prečítal viacero zápisníc z výsluchov sťažovateľa v prípravnom konaní, pričom vždy konštatoval, že postupuje na návrh prokurátora, a to v súlade s ustanovením § 258 ods. 4 Trestného poriadku.

89. Z pohľadu spravodlivosti konania ako celku je pritom dôležité, ktoré z týchto dôkazov boli pre odsúdenie sťažovateľa podstatné. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že pokiaľ ide o výsluchy sťažovateľa okrem už uvedených výsluchov z 9. a 12. júla 2015, okresný súd vychádzal pri svojom rozhodnutí aj zo zápisníc z výsluchov z prípravného konania z 10. októbra 2015, 4. januára 2016 a 12. februára 2016 (str. 7 odôvodnenia rozsudku okresného súdu). Okresný súd tak pri svojom rozhodnutí, naopak, nevychádzal z dôkazov vyplývajúcich zo zápisníc o výsluchoch sťažovateľa z 13. januára 2016 a 1. marca 2016.

90. Zo zápisnice z výsluchu sťažovateľa z 10. októbra 2015 okresný súd okrem iného zistil, že sťažovateľ priznal kupovanie pervitínu tak, ako je opísané vo výroku rozsudku, avšak poprel ďalšiu distribúciu drog. Pripustil akurát, že niekedy pervitín daroval kamarátom, ktorých mená však odmietol uviesť. Opäť opísal obvyklý priebeh a spôsob dodania pervitínu od obžalovaných, ako aj tri čiastkové útoky tak, ako sú opísané vo výroku rozsudku.

91. Ak ide o obsah výpovedí zo 4. januára 2016 a 12. februára 2016, trestného činu sťažovateľa sa priamo týkala len výpoveď zo 4. januára 2016. V tejto výpovedi sťažovateľ okrem iného zopakoval svoje vyjadrenia z predchádzajúcich výpovedí v tom zmysle, že si od spoluobvinených, ako aj ďalších osôb zadovážoval drogy, pričom od spoluobvineného ██████████ to bolo po prvýkrát 19. marca 2014; trval však na tom, že drogy ďalej nedistribuoval. Vo výpovedi z 12. februára 2016 sťažovateľ poukazoval na snahu neznámych spolupäťníkov, aby zmenil svoje doterajšie výpovede.

92. Okresný súd pri odsúdení sťažovateľa vychádzal aj z výpovedí spoluobžalovaného ██████████ ktorý pri zadržaní 9. júla 2015 spáchanie trestného činu popieral, avšak 10. júla 2015 už priznal spáchanie žalovaného skutku v celom rozsahu s tým, že drogy predával až od augusta 2014, koncom augusta sa však zranil a opätovne pokračoval v prevoze a predaji drogy od Vianoc roku 2014. Pervitín predával sťažovateľovi, ktorý ho odoberal v množstve približne 2 cm³ dva až trikrát

do týždňa, pričom cena pre neho bola 70 eur za cm³. Objem pervitínu si so sťažovateľom dohadovali telefonicky a cez SMS. Predávať chodili spoločne s [REDAKOVANÉ] ktorý však chodieval za sťažovateľom aj sám. Páchanie trestnej činnosti potvrdil aj na výsluchu 12. júla 2015 (str. 5 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

93. Okrem toho spoluobžalovaný [REDAKOVANÉ] potvrdil páchanie trestnej činnosti aj na výsluchu 4. septembra 2015 a 2. novembra 2015 (str. 6 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

94. K uvedeným výpovediam ústavný súd dodáva, že spoluobžalovaný [REDAKOVANÉ] (v konaní pred ústavným súdom v pozícii zúčastnenej osoby) nebol pri úkonoch trestného stíhania v dňoch 9. až 12. júla 2015 zastúpený obhajcom, pretože sa rovnako ako samotný sťažovateľ práva na zastúpenie vzdal. Ani v prípade spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] tak neboli pri vzdaní sa práva na obhajobu dodržané všetky záruky práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 dohovoru. Uvedené vyplýva zo zápisníc z predmetných výsluchov, z ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia (pozri body 56 a 57 odôvodnenia tohto rozhodnutia), z vyjadrenia najvyššieho súdu (bod 32 odôvodnenia tohto rozhodnutia) a vyjadrenia príslušnej zúčastnenej osoby (bod 37 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

95. V súvislosti so sťažovateľom namietaným vykonaním dôkazov prehratím záznamov telekomunikačnej prevádzky ústavný súd uvádza, že okresný súd na strane 9 odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že na hlavnom pojednávaní boli vykonané záznamy telekomunikačnej prevádzky telefónnych staníc, ktoré užíval sťažovateľ (s uvedením konkrétnych telefónnych čísiel a odkazom na čísla listov trestného spisu okresného súdu 638 – 790 a 792 až 808). Okresný súd ďalej uviedol, že na hlavnom pojednávaní prečítal len tie SMS správy a prehral zvukové záznamy tých hovorov, ktorých prepisy sa nachádzajú vo vyšetrovacom spise, keďže iné návrhy strán na doplnenie dokazovania v tomto smere neboli.

96. Vzhľadom na námietky sťažovateľa o nezákonnosti týchto dôkazov k tomu ústavný súd dodáva, že okresný prokurátor v obžalobe vo veci sťažovateľa navrhol na hlavnom pojednávaní prečítať a oboznámiť „*prepisy hovorov spolu s CD-R č. l. 635-637, prepisy č. l. 638-808*“.

97. Zo zvukových záznamov telekomunikačnej prevádzky potom okresný súd zistil, že tieto spolu s obsahom SMS správ preukazovali predaj drog sťažovateľovi zo strany obžalovaného [REDAKOVANÉ]. Obžalovaný [REDAKOVANÉ] síce nepriznal používanie mobilného telefónu s tzv. českým číslom pri komunikácii so sťažovateľom (s uvedením konkrétneho telefónneho čísla, pozn.), ale práve pod takým číslom mali kontakt na neho uložený obaja spoluobžalovaní vo svojich telefónoch. Komunikácia medzi dílerom ([REDAKOVANÉ] a subdílerom (sťažovateľom) bola zväčša stručná, podľa dohodnutých slangových výrazov. Objem dodávaného pervitínu bol určovaný výlučne podľa dohodnutých písmenových šifier tak, ako bolo uvedené vo výroku rozsudku, t. j. tak, ako uviedli obžalovaní sťažovateľ a [REDAKOVANÉ] vo svojich výpovediach (s odkazom na prepisy telekomunikačnej prevádzky na č. l. 684, 692, 701, 725, 730, 736, 739, 745, 753, 756, 771, 772, 776, 780, 804, 805 súdneho spisu). Obžalovaný [REDAKOVANÉ] so sťažovateľom komunikoval o. i. cez telefónne číslo operátora Českej republiky, hoci obaja sa nachádzali na území Slovenskej republiky a obaja disponovali telefónnym číslom od tzv. slovenského operátora. Takéto správanie bolo podľa názoru okresného súdu neobvyklé pre bežnú komunikáciu dvoch bezúhonných osôb (str. 13 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

98. Okresný súd tiež zistil, že hoci obžalovaný [REDAKOVANÉ] popieral kontakt so sťažovateľom, mal ho uloženého v adresári svojho mobilného telefónu. V jednom z rozhovorov s obžalovaným [REDAKOVANÉ] sa sťažovateľ tiež sťažoval na nedostatok pervitínu, pričom v tejto súvislosti priamo spomínal aj obžalovaného [REDAKOVANÉ] s tým, že mu nedvíha telefón s odkazom na prepis hovoru na č. 1. 683 súdneho spisu (str. 13 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

99. Zo záznamov telekomunikačnej prevádzky a prepisov SMS okresný súd ďalej zistil, že tieto preukazujú distribúciu pervitínu sťažovateľom pre ďalšie osoby, pričom komunikácia medzi dilerom a odberateľom bola zväčša stručná, podľa dohodnutých slangových významov. Táto skutočnosť nebola podľa okresného súdu neobvyklá, pretože ak komunikujúce osoby vedia, o čom hovoria, nie je potrebná bližšia konkretizácia ich slovných vyjadrení (str. 14 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

100. Prepisy telekomunikačnej prevádzky podľa okresného súdu potvrdzovali distribúciu pervitínu aj pre ďalšie osoby ako tie, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vypočuté (pozri ďalej uvedené), pričom tieto osoby telefonicky kontaktovali sťažovateľa a dohadovali sa s ním na objeme, cene a mieste odovzdania pervitínu, prípadne vyslovovali výhrady ku kvalite dodaného pervitínu alebo k spôsobu distribúcie drogy (str. 14 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

101. Okresný súd vykonal dokazovanie aj výsluchom viacerých svedkov, pričom tieto výsluchy boli vykonané na návrh prokurátora v obžalobe a proti zákonnosti, vierohodnosti a presnosti týchto dôkazov neboli zo strany sťažovateľa vznesené v ústavnej sťažnosti žiadne námietky.

102. Z výsluchu svedkyne [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní okresný súd zistil, že v zhode s prípravným konaním táto svedkyňa potvrdila, že spomedzi obžalovaných pozná len sťažovateľa, a to pod prezývkou „[REDAKOVANÉ]“. Priznala, že od neho kupovala pervitín, keďže je príležitostnou užívateľkou tejto drogy. Sťažovateľ jej pervitín predával cca dvakrát mesačne, niekedy aj častejšie. Stretávali sa na rôznych miestach v Dolnom Kubíne, pričom termín a miesto stretnutia si dohodli telefonicky. Pervitín jej sťažovateľ odovzdával zabalený v papierovej skladačke. Bežná cena bola 10 eur za jednu skladačku (dávku). Túto drogu jej predával len sťažovateľ, a to „*po dobu cca šiestich mesiacov*“. Po vypočutí zvukových záznamov (prepisy na č. 1. 669, 670 súdneho spisu), svedkyňa potvrdila, že ide o rozhovor medzi ňou a sťažovateľom, pričom sa opäť rozprávajú o predaji pervitínu s tým, že vtedy si od neho kupovala päť dávok za 50 eur (str. 7 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

103. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za dôležité zvýrazniť záver okresného súdu na strane 15 odôvodnenia rozsudku o tom, že podľa súdnej praxe „... *aj dobu 6 mesiacov už možno považovať u dílera drog za páchanie trestnej činnosti „po dlhší čas“ (Rt-15/2015; rozh. KS Žilina sp. zn. 1To/124/2013; rozh. OS Dolný Kubín sp. zn. 9T/36/2013)*“.

104. Ak ide o ďalšie výsluchy svedkov, svedkyňa [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní uviedla, že sa pozná len so sťažovateľom, avšak nevie nič uviesť o jeho drogovej činnosti. V súvislosti s obsahom SMS správ (č. 1. 679 – 680 súdneho spisu) svedkyňa tvrdila, že mala od sťažovateľa požičané peniaze a dohadovali sa na termíne ich vrátenia (str. 7 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

105. Svedkyňa [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní tvrdila, že nevie nič uviesť o drogovej činnosti obžalovaných. Uviedla, že spomedzi nich pozná len sťažovateľa, od ktorého si párkrát požičala peniaze a následne mu ich po malých čiastkach splácala. Po vypočutí zvukového záznamu (prepis na č. l. 792 súdneho spisu) potvrdila, že ide o rozhovor medzi ňou a sťažovateľom. Nevedela však zmysluplne vysvetliť obsah ich rozhovoru (str. 7 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

106. Svedok [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní tiež potvrdil, že sa stretával so sťažovateľom, ktorého ako jediného pozná spomedzi obžalovaných. Tvrdil, že sa nevie vyjadriť k nimi páchanej trestnej činnosti. Po vypočutí zvukového záznamu (prepis na č. l. 802 súdneho spisu) svedok identifikoval hlasy z nahrávky a priznal, že ide o rozhovor medzi ním a sťažovateľom a následne sa sťažovateľ rozprával so svedkom [REDAKOVANÉ] (str. 7 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

107. Svedok [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní priznal, že sťažovateľ je jeho kamarát. Ostatných obžalovaných nepoznal. Po vypočutí zvukových záznamov (prepisy na č. l. 651, 652, 655, 663, 677 súdneho spisu) identifikoval svoj hlas a hlas sťažovateľa. Tvrdil, že medzi sebou si požičiavali peniaze a následne si telefonicky dohadovali spôsob ich vrátenia. Okrem toho tvrdil, že mu sťažovateľ zabezpečoval potravinársky kofeín, ktorý užíval v súvislosti s diétou. Niekedy kofeínový prášok zapálil a podľa čistoty dymu rozpoznal, či je kofeín kvalitný alebo nie. Potvrdil, že z počutia vedel o tom, že sťažovateľ dal niečo do žiarovky a išiel to s niekým „húliť“, ale nevedel uviesť, čo malo byť v žiarovke (č. l. 663 súdneho spisu). Tvrdil, že počas rozhovoru z č. l. 677 súdneho spisu si žiadal podiel 10 % z toho, že našiel zlodeja, ktorý sťažovateľovi ukradol telefón, ktorý mal hodnotu 100 eur (str. 8 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

108. Svedok [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní priznal, že pozná sťažovateľa, ale nie v súvislosti s drogovou trestnou činnosťou. Po vypočutí telefonických rozhovorov podľa zvukových záznamov (prepisy na č. l. 650, 672 súdneho spisu) tvrdil, že chodieval sťažovateľovi upratovať byt, za čo mu on platil. Svedok sťažovateľovi aj dodával oblečenie, za ktoré mu sťažovateľ platil. Okrem toho mal od sťažovateľa požičané peniaze a tieto mu niekedy vracal. Ohľadom rozhovoru, ktorého prepis je na č. l. 656 súdneho spisu, však namietol, že nejde o rozhovor medzi ním a sťažovateľom. Hovor síce bol uskutočnený z jeho mobilného telefónu, ale so sťažovateľom vtedy komunikovali iné osoby. V prípravnom konaní túto skutočnosť nenamietal, keďže vtedy mu neboli prehrané žiadne zvukové záznamy, ale len predložené ich prepisy (str. 8 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

109. Svedok [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní potvrdil, že spomedzi obžalovaných poznal len sťažovateľa. Po vypočutí zvukových záznamov (prepisy na č. l. 640, 641 súdneho spisu) sa svedok odmietol k ich obsahu vyjadriť z obavy, aby si tým neprivodil trestné stíhanie. Z rovnakého dôvodu odmietol uviesť, či niekedy telefonoval sťažovateľovi (str. 8 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

110. Ak ide o hodnotenie a závery vyplývajúce z dôkazov vykonaných okresným súdom, na strane 12 odôvodnenia rozsudku okresný súd uviedol, že bolo preukázané, že žalovaný skutok sa stal, je trestným činom a spáchali ho obžalovaní. Okresný súd pritom vychádzal z viacerých dôkazov, z ktorých žiaden nemal vopred určenú dôkaznú hodnotu a prioritu a pri súhrnnom a komplexnom hodnotení preukazovali spáchanie tohto trestného činu jednotlivými obžalovanými.

111. Okresný súd uviedol, že sťažovateľ na začiatku „priznal nakupovanie pervitínu od obidvoch obžalovaných tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku. Jeho priznanie sa bolo pochopiteľné, keďže bol prichytený pri čine (prechovávanie drog), resp. krátko po nákupe pervitínu od spoluobžalovaných“ (strana 12 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

112. Okresný súd ďalej uviedol, že sťažovateľ «... svoju výpoveď v priebehu celého trestného konania prakticky nemenil a v prípravnom konaní opakovane (pred vyšetrovateľom, pred sudcom pre prípravné konanie) opisoval spôsob a priebeh nákupu drog od oboch obžalovaných. Vzhľadom na vysokú intenzitu jednotlivých nákupov (minimálne raz týždenne) je akceptovateľné, že ■■■■■ nedokázal presne ustáliť frekvenciu týchto „obchodných stretnutí“ a nakupovaný objem drogy uviedol len orientačne keďže množstvo kupovaného pervitínu si dohodli vždy ad hoc podľa dopytu zákazníkov.» (str. 12 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

113. K tomu okresný súd dodal, že predaj pervitínu sťažovateľovi zo strany ■■■■■ a ■■■■■ priznal aj samotný ■■■■■, ktorý síce krátko po zadržaní takú činnosť popieral, ale následne už opakovane v rámci svojich výpovedí (v prítomnosti obhajcu) priznal spoluúčasť na distribúcii pervitínu sťažovateľa (str. 13 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

114. Vo vzťahu k sťažovateľovi potom okresný súd dodal, že sťažovateľ síce popieral ďalšiu distribúciu kupovaného pervitínu, avšak z dílerstva drogy bol priamo usvedčený výpoveďou svedkyne ■■■■■. Táto výpoveď nebola osamotená, ale logicky doplnená podľa obsahu zaznamenaných telefonických rozhovorov medzi svedkyňou a sťažovateľom (str. 14 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

115. Distribúciu drogy sťažovateľom preukazovali aj ďalšie zvukové záznamy a obsah SMS medzi sťažovateľom a jeho klientmi, ktoré však podľa okresného súdu samé osebe nemohli slúžiť ako rozhodujúci (usvedčujúci) dôkaz o trestnej činnosti obžalovaných. V kontexte s ostatnými hovormi, SMS správami, s výpoveďami sťažovateľa a s výpoveďou svedkyne ■■■■■ však už nadobudli logický a zmysluplný význam, pričom žiaden účastník tejto komunikácie ani neponúkol súdu iné, racionálne a presvedčivé vyjadrenie k prípadnému odlišnému významu zaznamenaného obsahu hovorov a SMS správ (str. 14 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

116. K výpoveďiam svedkov okresný súd ďalej uviedol, že svedkovia ■■■■■, ■■■■■, ■■■■■, ■■■■■ a ■■■■■ (odberatelia pervitínu) nedokázali zmysluplne vysvetliť obsah zaznamenatej komunikácie medzi nimi a sťažovateľom. Títo svedkovia priznali autentickosť zaznamenaných prejavov a identifikovali v nich seba a obžalovaného, ale zároveň ponúkali zjavne špekulatívne vysvetlenia, ohľadom čoho sa mala taká komunikácia uskutočniť. Akceptovanie nimi ponúkaných verzií účelu takej komunikácie by bolo v rozpore so zásadami zdravého logického úsudku. Svedok ■■■■■ sa odmietol vyjadriť k obsahu zaznamenaného rozhovoru medzi ním a sťažovateľom s odôvodnením, že by si tým mohol privodiť trestné stíhanie (str. 14 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

117. Podľa okresného súdu bola ďalšou z reťaze dôkazov usvedčujúcich sťažovateľa z distribúcie pervitínu aj skutočnosť, že tento mal pri svojom zadržaní u seba typickú výbavu drogového dílera (skladačka so zabaleným pervitínom; 21 ks papierikov nastrihaných na mieru skladačky; upravená striekačka s pervitínom; pervitín v alobale). Obžalovaný dokonca aj priznal, že nastrihané papieriky

mal pripravené na odsýpanie (porciovanie) pervitínu, tvrdil však, že ich má pre seba. Také vysvetlenie, samozrejme, neobstojí, keďže by bolo nelogické a nerozumné, aby konečný užívateľ svoj vlastný pervitín presýpal a balil do samostatných skladačiek (riskujúc pritom straty „materiálu“), namiesto priameho odsýpania pred užitím. Celkové množstvo pervitínu zaisteného u sťažovateľa pri jeho zadržaní bolo 1540 mg (str. 14 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

118. K naplneniu kvalifikačného znaku spáchania trestného činu „po dlhší čas“ uviedol okresný súd, že išlo o opakujúce sa konanie v trvaní od 19. marca 2014 až do zadržania sťažovateľa a ostatných spoluobžalovaných. Pri určení začiatku páchania trestnej činnosti vychádzal okresný súd z výpovede sťažovateľa, ktorý od začiatku uvádzal deň svojich menín ako prvý deň, keď mu obžalovaný ■■■■■ predal pervitín. Okresný súd k tomu dodal, že *„niet dôvodu neveriť obžalovanému ■■■■■, keď všetky ostatné časti jeho výpovede boli preukázané ako pravdivé“* (str. 15 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

119. Podľa okresného súdu by však tento znak bol naplnený aj vtedy, ak by bola trestná činnosť páchaná od augusta 2014, ako to tvrdil obžalovaný ■■■■■, pretože pri tomto druhu trestnej činnosti (dílertstvo drog) možno považovať za „dlhší čas“ aj dobu šesť mesiacov (str. 15 odôvodnenia rozsudku okresného súdu). Na tento záver už ústavný súd upozornil v bode 103 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

VI.2. Uznesenie krajského súdu:

120. V súvislosti s uznesením krajského súdu, ktorým bolo okrem iného zamietnuté odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu, ústavný súd uvádza, že jeho odôvodnenie je koncipované pomerne všeobecne, pričom krajský súd v ňom konštatoval, že *„Okresný súd v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní správne zistil skutkový stav tak, ako ho uviedol v napadnutom rozsudku. V odôvodnení rozsudku vyložil, ktoré skutočnosti a prečo vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenie oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Výsledky vykonaného dokazovania v danom prípade vyznievajú jednoznačne a tvoria úplne ucelenú reťaz tak priamych, ako aj nepriamych dôkazov, z ktorých možno vyvodit' bezpečný záver, že obžalovaní spáchali skutok tak, ako bol ustálený prvostupňovým súdom. Taktiež pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu skutku u jednotlivých obžalovaných, aj krajský súd je toho názoru, že v danom prípade boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu tak, ako sú uvedené vo výroku napadnutého rozsudku.“* Na základe uvedeného potom krajský súd iba odkázal na odôvodnenia rozsudku okresného súdu (str. 4 a 5 odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu).

VI.3. Uznesenie najvyššieho súdu:

121. V napadnutom uznesení najvyšší súd rozhodoval o dovolaniach všetkých troch odsúdených, pričom ústavný súd sa sústreďí len na tie časti odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú pre posúdenie spravodlivosti trestného konania ako celku podstatné (pozri k tomu najmä časť IV a V odôvodnenia tohto rozhodnutia).

122. Na tomto mieste ústavný súd len opätovne poukáže na tie časti rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorom bolo konštatované porušenie práva na obhajobu, ktoré sa týkalo nielen sťažovateľa, ale aj zúčastnených osôb (body 56 a 57 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Toto porušenie práv však najvyšší súd nepovažoval za podstatné z nasledovných dôvodov.

123. Po konštatovaní uvedeného porušenia práva na obhajobu najvyšší súd uviedol: „*Pochybením OČTK a nepriznaním práva na povinnú obhajobu už pri vznesení obvinenia tak došlo k porušeniu práva dovolateľov na obhajobu. Najvyšší súd však predmetné pochybenie v súvislosti s nesprávnou kvalifikáciou skutku, a s tým súvisiacim opomenutím včasného priznania práva na povinnú obhajobu podľa § 37 písm. c) Tr. por. nepovažuje za zásadné porušenie práva na obhajobu, pretože už v priebehu dvoch dní od zadržania, t. j. 12. júla 2015 boli obvineným z dôvodu väzobného stíhania obvinených sudcom pre prípravné konanie ustanovení obhajcovia, a teda priznané právo obhajovať sa prostredníctvom obhajcu podľa § 34 Tr. por. Dovolací súd v ďalšom poukazuje na to, že obvinení boli uznaní za vinných predovšetkým na podklade usvedčujúcich odpovedí obvinených [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] vykonaných v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní za stavu, kedy boli dovolatelia riadne zastúpení ustanovenými či zvolenými obhajcami, ako aj na podklade nálezu množstva psychotropných látok u obvineného [REDAKOVANÉ]. Penzum dôkazov zabezpečených a vykonaných OČTK v prípravnom konaní po ustanovení obhajcov obvineným, ako aj ostatných dôkazov vykonaných senátom okresného súdu na hlavnom pojednávaní v zmysle § 278 ods. 2 Tr. por. aj po vylúčení výpovedí dovolateľov vykonaných v prípravnom konaní do okamihu ustanovenia obhajcov vo väzobnom konaní však postačuje na uznanie dovolateľov za vinných z obzvlášť závažného zločinu podľa § 172 ods. 1 písm. b), c), d), 2 písm. c) Tr. zák.*“ (str. 14 uznesenia najvyššieho súdu).

124. Za dôležitú považuje ústavný súd tú časť odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu, v ktorej sa venoval zákonnosti dôkazov, na základe ktorých boli sťažovateľ a zúčastnené osoby odsúdené: „... *nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť iba vtedy, ak by odsúdenie bolo založené **vylučne alebo v rozhodujúcej miere** (solery or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom.*“ (str. 15 odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu; ústavný súd pridal zvýraznenie a vynechal odkazy na judikatúru ESELP).

125. Najvyšší súd ďalej uviedol, že v rámci dovolania „... *dovolatelia vytkli nezákonnosť dôkazov, o ktoré súdy opreli ich vinu, a to zápisník o výsluchoch realizovaných v procesnej pozícii zadržaných podozrivých, ako aj ďalších zápisníkov z výsluchov vykonaných po vznesení obvinenia, z konania o rozhodovaní o vzatí do väzby a ďalších výsluchov realizovaných, pokiaľ neboli v konaní zastúpení obhajcami, ktorí im boli neskôr v konaní ustanovení, až z dôvodu ich väzobného stíhania.*“ (str. 16 uznesenia najvyššieho súdu).

126. Po konštatovaní, že tieto dôkazy boli nezákonné, najvyšší súd pokračoval: „*Dovolací súd konštatuje, že senátom prvostupňového súdu bolo na hlavnom pojednávaní vykonané množstvo*

d'alších dôkazov a výpovedí, postačujúcich na to, aby konajúce súdy dospeli nad akúkoľvek pochybnosť k záveru o tom, že dovolatelia spáchali obzvlášť závažný zločin, kladený im za vinu podanou obžalobou prokurátora Okresnej prokuratúry Dolný Kubín. Zdôrazňuje predovšetkým priame dôkazy, a to výpovede obvineného [REDAKOVANÉ] z prípravného konania, podľa § 269 Tr. por. oboznámené na hlavnom pojednávaní, ktorý sa k skutku priznal a usvedčoval z trestnej činnosti aj spoluobvineného [REDAKOVANÉ]. Obvinený [REDAKOVANÉ] v konaní priznal kupovanie a užívanie pervitínu a jeho darovanie ďalším osobám, pričom distribúciu drogy preukazuje jednak množstvo psychotropnej látky zaistenej pri domovej prehliadke, zodpovedajúce objemu minimálne pätnástich obvykle jednorazových dávok metamfetamínu, ktorý je v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. zaradený do II. skupiny psychotropných látok. Distribúciu drog obvineným ďalším osobám preukazujú i záznamy telekomunikačnej prevádzky telefónnych staníc, užívaných [REDAKOVANÉ] jednak s dilerom [REDAKOVANÉ], ako aj s užívateľmi drog, používajúcimi dohodnuté slangové výrazy a napokon svedecké výpovede [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] či [REDAKOVANÉ].“

127. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa vykonania dôkazov bez návrhu strán najvyšší súd uviedol: „V spojitosti s námietkou všetkých dovolateľov, založenou na tom, že predseda senátu prvostupňového súdu porušil zásadu kontradiktórnosti konania a rovnosti strán, pretože iniciatívne vykonával dôkazy nenavrhnuté stranami, nad rámec obžaloby, dovolací súd poukazuje na zásadu trestného konania zakotvenú v § 2 ods. 11 Tr. por., podľa ktorej súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhli. I keď sú v súčasnej právnej úprave trestného procesu posilnené prvky kontradiktórnosti a je najmä na stranách, aby v súdnom konaní navrhovali dôkazy, súd má právo (povinnosť) vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhli, a ovplyvňovať priebeh konania pred súdom. Trestné právo je odvetvím verejného práva a OČTK sú povinné konať z úradnej povinnosti tak, aby riadne zistili skutkový stav. Postup predsedu senátu preto považuje dovolací súd za zákonný a súladný s ustanoveniami o výsluchu svedkov podľa § 131 a nasl. Tr. por., v zmysle ktorých výsluch obvineného vykonáva súd tak, aby zistil skutočnosti podstatné pre trestné konanie.“ (str. 10 a 11 uznesenia najvyššieho súdu).

128. K tomu najvyšší súd dodal: „Na námietku pochybenia predsedu senátu, spočívajúceho v zisťovaní skutkového stavu a jeho nadmernej aktivity dovolací súd konštatuje, že v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. OČTK a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, OČTK alebo niektorá zo strán. Najvyšší súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že zisťovanie skutkového stavu ako pochybenie postupu súdu skutočne nemožno vytknúť. Dokazovanie v trestnom konaní síce začína už v prípravnom konaní, jeho ťažisko je však presunuté na konanie pred súdom na hlavnom pojednávaní, pričom súd môže v zmysle § 278 ods. 2, 3 Tr. por. pri svojom rozhodnutí prihliadať len na dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní, nie je pritom viazaný právnym posúdením skutku v obžalobe.“

129. Napadnutým uznesením potom najvyšší súd odmietol dovolania všetkých odsúdených, a to okrem iného aj z dôvodu, že neboli naplnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku.

VII. Príslušné zákonné ustanovenia

130. Pre posúdenie ústavnosti rozhodnutia najvyššieho súdu z pohľadu spravodlivosti konania ako celku je nevyhnutné uviesť aj tie zákonné ustanovenia, ktoré vo svojom rozhodnutí najvyšší súd aplikoval, resp. sa týkajú námietok sťažovateľa proti postupu všeobecných súdov.

131. Podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) Trestného zákona sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov potrestá ten, kto kúpi, predá, vymení, zadováži, alebo prechováva po akúkoľvek dobu, omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor alebo kto takú činnosť sprostredkuje.

132. Odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v § 172 ods. 1 Trestného zákona závažnejším spôsobom konania [§ 172 ods. 2 písm. c) Trestného zákona].

133. Závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu po dlhší čas [§ 138 písm. c) Trestného zákona].

134. Zločin je úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou päť rokov. Zločin, za ktorý tento zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej desať rokov, sa považuje za obzvlášť závažný (§ 11 ods. 1 a 3 Trestného zákona).

135. Za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona (§ 119 ods. 3 prvá veta Trestného poriadku).

136. Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku ak ide o súd, tento hodnotí dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

137. Ak nejde o prípad podania obžaloby po konaní o návrhu na dohodu o vine a treste podľa § 232 ods. 5 alebo 6 Trestného poriadku, súd môže pri svojom rozhodnutí prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní, a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané (§ 278 ods. 3 Trestného poriadku).

138. Každý, proti komu sa vedie trestné konanie, má právo na obhajobu (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku).

139. Po vznesení obvinenia musí mať obvinený obhajcu už v prípravnom konaní, ak ide o konanie o obzvlášť závažnom zločine [§ 37 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

140. V zmysle § 37 ods. 4 Trestného poriadku sa v prípade konania o obzvlášť závažnom zločine obvinený môže vzdať práva na obhajobu výslovným vyhlásením až po prvej porade s obhajcom.

141. V konaní pred súdom je stranou okrem iných ten, proti komu sa vedie trestné konanie a prokurátor. Strany sú si v konaní pred súdom rovné. Strany majú právo nimi navrhnutý dôkaz zabezpečiť (§ 10 ods. 10, § 2 ods. 14 a § 2 ods. 10 druhá veta Trestného poriadku).

142. Obžaloba musí obsahovať dôkazy, ktoré prokurátor navrhuje vykonať na hlavnom pojednávaní, a zoznam vecných dôkazov, ktoré predkladá súdu s obžalobou, spismi a ich prílohami [§ 235 písm. e) Trestného poriadku].

143. Podľa § 258 ods. 4 Trestného poriadku sa na hlavnom pojednávaní na návrh prokurátora alebo obhajcu prečíta zápisnica o skoršej výpovedi obžalovaného alebo jej časť, ak sa koná v neprítomnosti obžalovaného, obžalovaný využije svoje právo nevypovedať alebo sa objavia podstatné rozpory medzi jeho skoršou výpoveďou a údajmi na hlavnom pojednávaní a ak bol skorší výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona.

144. Zvukový, obrazový alebo obrazovo-zvukový záznam sa ako dôkaz vykoná na technickom zariadení, a to oboznámením celého záznamu alebo jeho časti, ktorá sa týka dokazovanej skutočnosti. Ak to povaha dôkazu pripúšťa, môže sa vykonať aj oboznámením jeho celého písomného prepisu alebo jeho časti, ktorá sa týka dokazovanej skutočnosti. Súčasťou výkonu tohto dôkazu je aj správa o tom, akým spôsobom a kým bol záznam vyhotovený alebo získaný (§ 270 ods. 2 Trestného poriadku).

145. Súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrholi (§ 2 ods. 11 Trestného poriadku).

VIII.

Posúdenie spravodlivosti súdneho konania proti sťažovateľovi ako celku

146. Pri hodnotení spravodlivosti súdneho konania ako celku musí ústavný súd na začiatku spolu s najvyšším súdom konštatovať, že v konaní pred okresným súdom došlo k porušeniu práv sťažovateľa tým, že na hlavnom pojednávaní boli vykonané nezákonné dôkazy.

147. Išlo o prečítanie zápisníc o výsluchoch sťažovateľa a zúčastnenej osoby [REDACTED] počas prípravného konania v dňoch 9. až 12. júla 2015, pri ktorých bolo porušené právo vypočúvaných osôb na obhajobu zakotvené v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru, ako aj v § 2 ods. 19 Trestného poriadku v spojení s § 37 Trestného poriadku. Dôvody porušenia tohto práva boli samotným najvyšším súdom zhrnuté v napadnutom uznesení a ústavný súd tu znova poukazuje na body 56 a 57 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

148. K prečítaniu zápisnice o výsluchu sťažovateľa ako zadržaného podozrivého (z 9. júla 2015) ústavný súd navyše pripomína judikatúru najvyššieho súdu, v zmysle ktorej je použitie zápisnice o výsluchu zadržaného podozrivého na hlavnom pojednávaní vylúčené, a to bez ohľadu na skutočnosť, či samotný výsluch bol vykonaný v súlade so zákonom (rozhodnutie vo veci č. k. 5Tdo/18/2018 z 28. marca 2018).

149. Uvedené dôkazy mali byť okresným súdom ako nezákonné vylúčené (§ 119 ods. 3 prvá veta, § 2 ods. 12 a § 258 ods. 4 Trestného poriadku). Okresný súd ich však napriek tomu vykonal; táto skutočnosť ale nebola podľa najvyššieho súdu zásadným porušením práva sťažovateľa na obhajobu (pozri bod 122 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Inak povedané, podľa najvyššieho súdu bolo súdne konanie proti sťažovateľovi ako celok spravodlivé.

150. Osobitne významným je v tejto súvislosti tvrdenie najvyššieho súdu, že odsúdenie sťažovateľa nebolo výlučne alebo v rozhodujúcej miere založené na dôkazoch získaných nezákonným

spôsobom (body 123 a 124 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Zistenie, či je toto tvrdenie najvyššieho súdu správne, je aj jedným z viacerých krokov testu aplikovaného ústavným súdom vo veci sťažovateľa [pozri bod 61 odôvodnenie tohto rozhodnutia, osobitne pod písmenom g)].

151. Na tomto mieste sa ústavný súd vráti k argumentácii najvyššieho súdu, ktorý vec sťažovateľa prirovnal k rozhodnutiu ESĽP vo veci Pervane proti Turecku (bod 33 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Ústavný súd s touto argumentáciou súhlasí iba v tom smere, že aj vo veci Pervane išlo o prípad, keď bola dotknutá osoba prichytená priam pri spáchaní trestného činu („in *flagrante delicto*“, pozri bod 29 odôvodnenia rozhodnutia ESĽP vo veci Pervane). Podstatným rozdielom však je, že táto osoba sa k trestnému činu, za ktorý bola odsúdená, nepriznala. Práve táto skutočnosť bola pre ESĽP vo veci Pervane rozhodujúca, teda že to neboli výroky dotknutej osoby urobené bez prítomnosti obhajcu, ktoré boli pre jej odsúdenie rozhodujúce (pre podrobnosti pozri bod 30 odôvodnenia rozhodnutia ESĽP vo veci Pervane proti Turecku).

152. O tom, že sťažovateľ bol prichytený pri spáchaní trestného činu, svedčí zápisnica o jeho osobnej prehliadke pri jeho zadržaní 9. júla 2015. Ako už ústavný súd uviedol, tento dôkaz ani samotný sťažovateľ nijako nespochybňoval, pričom z prieskumu vykonaného ústavným súdom nevyplýva žiadna okolnosť, ktorá by spochybnila jeho zákonnosť, presnosť alebo vierohodnosť. K zisteniam vyplývajúcim z tohto dôkazu v spojení so znaleckým posudkom podaným v trestnom konaní pozri body 77 a 78 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

153. Tento dôkaz však sám osebe preukazuje spáchanie trestného činu len podľa § 172 ods. 1 písm. c) Trestného zákona (prechovávanie), ako to konštatoval aj okresný súd (pozri bod 111 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Uvedené nepriamo vyplýva aj zo samotnej ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal, že (podľa neho) zákonné dôkazy neodôvodňujú odsúdenie sťažovateľa v celom rozsahu sporného rozsudku okresného súdu (bod 11 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Prechovávanie pervitínu podporne preukazujú aj skutočnosti vyplývajúce zo zápisnice o domovej prehliadke u sťažovateľa (bod 79 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

154. V tejto súvislosti potom ústavný súd upriamuje pozornosť na ďalšie sťažovateľom nespochybňované dôkazy, ktoré samotný ústavný súd, vychádzajúc zo svojich zistení, považuje za zákonné, presné a vierohodné. Ide v prvom rade o výpoveď svedkyne [REDAKOVANÉ], ktorá preukazuje aj predaj omamnej a psychotropnej látky sťažovateľom, a to závažnejším spôsobom konania po dlhší čas podľa 172 ods. 1 písm. c) a ods. 2 písm. c) v spojení s § 138 písm. b) Trestného zákona (body 102 a 103 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

155. Táto výpoveď bola podľa okresného súdu doplnená aj záznamom telekomunikačnej prevádzky medzi sťažovateľom a svedkyňou, pričom samotný predaj omamnej a psychotropnej látky zo strany sťažovateľa preukazovali aj ďalšie svedecké výpovede, rovnako doplnené záznamami telekomunikačnej prevádzky (body 104 až 109 a body 115 a 116 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

156. Vzhľadom na uvedené je potrebné reagovať na námietku sťažovateľa, že dôkaz prehratím záznamov telekomunikačnej prevádzky (rovnako medzi sťažovateľom a ďalšími osobami, ktorým predával pervitín, ale aj medzi odsúdenými navzájom) bol vykonaný v rozpore so zákonom. Tento rozpor so zákonom podľa sťažovateľa spočíval v tom, že tento dôkaz mal byť vykonaný bez návrhu strán, resp. bez návrhu prokurátora.

157. Námiетка sťažovateľa však nezodpovedá skutočnosti, pretože ako to ústavný súd už konštatoval v bode 96 odôvodnenia tohto rozhodnutia, vykonanie dôkazu prečítaním prepisu záznamov telekomunikačnej prevádzky navrhol prokurátor v samotnej obžalobe, a to v súlade s § 10 ods. 10, § 2 ods. 14 a § 2 ods. 10 druhou vetou a § 235 písm. e) Trestného poriadku.

158. Okresný súd tak dôkaz vykonal na návrh prokurátora, aj keď je pravdou, že ho vykonal iným spôsobom, ako to navrhol prokurátor. Namiesto prečítania prepisu zvukových záznamov totiž okresný súd vykonal dôkaz prehratím týchto záznamov. Tento postup okresného súdu bol však v súlade s § 270 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý upravuje postup súdu pri výkone tohto druhu dôkazu.

159. Predmetné zákonné ustanovenie preferuje prehratie zvukového záznamu pred prečítaním jeho prepisu a dáva súdu len možnosť, nie povinnosť vykonať ho prečítaním záznamov. Je teda na úvahe súdu, akým spôsobom tento dôkaz vykoná a súd preto nie je nijako viazaný návrhom prokurátora, pokiaľ ide o spôsob výkonu tohto dôkazu. Vzhľadom na uvedené tak dôkaz prehratím zvukových záznamov telekomunikačnej prevádzky (pozri bod 95 odôvodnenia tohto rozhodnutia) okresným súdom na hlavnom pojednávaní bol zákonným dôkazom a týmto postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu sťažovateľom označených práv vyplývajúcich z ústavy a dohovoru.

160. Možno teda konštatovať, že všetky uvedené dôkazy boli vykonané v súlade so zákonom, boli vierohodné a presné a bez ohľadu na výpovede sťažovateľa a zúčastnených osôb preukazovali, že sťažovateľ spáchal trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, a to závažnejším spôsobom konania po dlhší čas podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) v spojení s § 138 písm. b) Trestného zákona. Tieto dôkazy preukazovali spáchanie tohto trestného činu do istej miery dokonca v rozpore s výpoveďami sťažovateľa, keďže sťažovateľ predaj (distribúciu) pervitínu popieral (bod 90 a 91 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

161. Predaj pervitínu sťažovateľom navyše podľa okresného súdu preukazovala aj „typická výbava drogového dílera“, ktorá bola u neho nájdená pri osobnej prehliadke (bod 117 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

162. Ústavný súd však na druhej strane musí zobrať do úvahy aj skutočnosť, že okresný súd pri odsúdení sťažovateľa vychádzal aj z nezákonných dôkazov (výsluchov sťažovateľa a [REDAKOVANÉ] v dňoch 9. až 12. júla 2015), a to pri preukázaní skutočnosti, že sťažovateľ kupoval pervitín od zúčastnených osôb, resp. pri určení doby a čiastkových útokov tohto skutku (body 111 až 113 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Išlo teda o výpovede sťažovateľa, resp. zúčastnenej osoby bez prítomnosti právneho zástupcu, ktoré mali inkriminujúcu povahu.

163. Pri hodnotení významu použitia nezákonných dôkazov z hľadiska spravodlivosti súdneho konania ako celku v zmysle už stanovených kritérií (bod 61 odôvodnenia tohto rozhodnutia) ústavný súd prihliadol aj na argumentáciu najvyššieho súdu a súhlasí, že sťažovateľ pri svojom zadržaní 9. júla 2015 nebol v zraniteľnej pozícii (bod 31 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Napokon, ani samotný sťažovateľ proti tomuto tvrdeniu nič nenamietal. Okrem toho ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že výpovede sťažovateľa boli získané donútením zo strany orgánov činných v trestnom konaní.

164. Ústavný súd tiež považuje za potrebné zohľadniť, že sťažovateľovi bol už po dvoch dňoch od jeho zadržania pridelený obhajca, ktorý dbal na dodržiavanie jeho procesných práv v ďalšom priebehu trestného konania (to isté platí aj vo vzťahu k zúčastnenej osobe [REDACTED]).

165. Navyše, samotný sťažovateľ v rozsahu, v ktorom boli nezákonné dôkazy použité pre jeho odsúdenie (bod 162 odôvodnenia tohto rozhodnutia), svoje predchádzajúce výpovede nepoprel (už za prítomnosti obhajcu) ani počas ďalších výsluchov v priebehu prípravného konania v pozícii obvineného v dňoch 10. októbra 2015, 4. januára a 12. februára 2016 (body 89 až 91 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Tieto výpovede potom nepoprel ani v samotnej ústavnej sťažnosti [pozri k tomu bod 61 písm. f) odôvodnenia tohto rozhodnutia].

166. Na tomto mieste tiež ústavný súd uvádza, že námietky sťažovateľa o tom, že zápisnice z jeho výpovedí z prípravného konania v pozícii obvineného (pozri bod 9 odôvodnenia tohto rozhodnutia) boli prečítané bez návrhu prokurátora, nezodpovedajú skutočnosti. Vykonanie dôkazov prečítaním predmetných zápisníc totiž v súlade s § 258 ods. 4 Trestného poriadku prokurátor navrhol na hlavnom pojednávaní 19. apríla 2016 (pozri body 87 a 88 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Ústavný súd tu dodáva, že návrh prokurátora na prečítanie „zápisníc o výpovediach obžalovaného z prípravného konania“ zahŕňa aj sťažovateľom namietané zápisnice o výpovediach obvineného, pričom tieto zároveň spadajú do pojmu „zápisnica o skoršej výpovedi obžalovaného“ v zmysle § 258 ods. 4 Trestného poriadku (k tomu pozri napr. Šámal, P. a kol. Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář. 7. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 2610 a 2611; Drašík, A. Fenyk, J. a kol. Trestní řád. Komentář. II. díl. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2017, s. 194).

167. Výpovede sťažovateľa, resp. [REDACTED] pritom neboli jediným dôkazom, ktorý by preukazoval nákup pervitínu od zúčastnených osôb. Spáchanie tohto skutku vyplývalo aj zo záznamov telekomunikačnej prevádzky medzi sťažovateľom a zúčastnenými osobami (body 97 a 98 odôvodnenia tohto rozhodnutia), pričom ústavný súd už uzavrel, že tento dôkaz bol vykonaný v súlade so zákonom.

168. Nákup pervitínu sťažovateľom od zúčastnených osôb napokon preukazovala aj skutočnosť, že boli 9. júla 2015 spoločne zadržaní pri páchaní trestného činu, čo vyplýva aj zo zápisníc o osobných prehliadkach sťažovateľa a zúčastnených osôb.

169. Možno preto skonštatovať, že samotný sťažovateľ svoje nezákonným spôsobom získané výpovede nepopieral, pričom nákup pervitínu sťažovateľom (hoci nie v takom rozsahu, ako to bolo uvedené vo výroku rozsudku okresného súdu) bol preukázaný inými, zákonným spôsobom získanými dôkazmi.

170. Na základe uvedeného preto ústavný súd konštatuje, že spáchanie trestného činu spôsobom, ktorý odôvodňoval trest uložený sťažovateľovi, bolo preukázané zákonne získanými dôkazmi (bod 160 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Pre odsúdenia sťažovateľa síce boli použité aj nezákonne získané dôkazy, tieto však neboli samotným sťažovateľom spochybnené (pozri tiež bod 165 tohto nálezu), pričom skutočnosti vyplývajúce z nezákonných dôkazov boli do istej miery preukázané zákonne získanými dôkazmi, ktoré ústavný súd nemá dôvod považovať za nevierohodné.

171. Za daného stavu možno výnimočne v okolnostiach danej veci súhlasiť so závermi najvyššieho súdu o tom, že aj keď bolo právo sťažovateľa na obhajobu porušené, nešlo o porušenie zásadné, a to

z toho dôvodu, že jeho odsúdenie nebolo založené na výlučne, resp. v rozhodujúcej miere na nezákonných dôkazoch. Výklad príslušných zákonných ustanovení týkajúci sa dovolania [§ 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku] zo strany najvyššieho súdu bol preto v trestnej veci sťažovateľa v súlade s tými článkami ústavy a dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namietal.

172. Ústavný súd sa pre úplnosť ešte vyjadrí aj tvrdenému porušeniu práva na nezávislý a nestranný súd a princípu rovnosti strán a z neho vyplývajúcej kontradiktórnosti konania. Tieto mali byť podľa sťažovateľa spôsobené vykonaním dôkazov súdom bez návrhu strán, k čomu však v danom prípade nedošlo, ako to už bolo uvedené. Ani tieto námietky sťažovateľa preto neboli dôvodné.

173. Stručne možno zopakovať, že princíp rovnosti strán a kontradiktórnosť konania sú súčasťou pojmu spravodlivé súdne konanie. V zmysle judikatúry ESĽP potom rovnosť strán znamená, že každá zo strán v trestnom konaní musí mať primeranú možnosť uviesť svoje tvrdenia vrátane dôkazov za podmienok, ktoré ju zjavne neznevýhodňujú vo vzťahu k protistrane (pozri napr. rozhodnutie ESĽP vo veci Öcalan proti Turecku [GC], č. 46221/99, 12. 5. 2005, bod 140 odôvodnenia).

174. Pod kontradiktórnosťou konania sa podľa ESĽP rozumie právo a) mať poznatky o všetkých dôkazoch podaných na účel ovplyvnenia rozhodnutia súdu a mať k nim pripomienky (rozhodnutie ESĽP vo veci Vermeulen proti Belgicku [GC], č. 19075/91, 20. 2. 1996, bod 33 odôvodnenia); b) právo mať dost' času na oboznámenie sa s dôkazmi predloženými súdu (pozri rozhodnutie ESĽP vo veci Krčmář a ďalší proti Českej republike, č. 35376/97, 3. 3. 2000, bod 42 odôvodnenia); c) právo predkladať dôkazy (pozri rozhodnutie ESĽP vo veci Clinique des Acacias a iní proti Francúzsku, č. 65399/01, 65406/01, 65405/01 a 65407/01, 13. 10. 2005, bod 37 odôvodnenia).

175. Na základe toho možno uzavrieť, že rovnosť strán a kontradiktórnosť konania v ponímaní ESĽP nemôžu byť porušené len samotnou skutočnosťou, že určitý dôkaz v trestnom konaní vykoná súd bez návrhu strán. Takto je pojem spravodlivého konania chápaný aj v zmysle ústavy (pozri bod 44 odôvodnenia tohto rozhodnutia), o čom svedčí aj skutočnosť, že súd má podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku právo vykonávať dôkazy aj bez toho, aby to strany navrhli.

176. Sťažovateľovi však treba dať za pravdu v tom, že výkon dôkazov zo strany súdu môže spochybníť nestrannosť súdu, a to vtedy, ak by súd svojou činnosťou nahrádzal prokurátora, resp. ak by došlo k zmiešaniu úloh súdu a prokurátora (pozri napr. rozhodnutie ESĽP vo veci Karelin proti Rusku, č. 926/08, 20. 9. 2016, body 53 až 59 odôvodnenia). O tento prípad však vo veci sťažovateľa nešlo, preto sa ústavný súd touto otázkou nepovažuje za potrebné podrobnejšie zaoberať.

177. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti preto ústavný súd uzatvára, že napriek porušeniu práv sťažovateľa bolo konanie v jeho trestnej veci ako celok spravodlivé a rozhodnutím najvyššieho súdu o odmietnutí sťažovateľovho dovolania nedošlo k porušeniu ním označených článkov ústavy a dohovoru. Ústavný súd z tohto dôvodu sťažnosti nevyhovel.

178. K výroku o nevyhovení sťažnosti ústavný súd vo všeobecnosti dodáva, že použitie nezákonných dôkazov v trestnej veci je z hľadiska ústavnej konformity rozhodnutia súdu a konania, ktoré mu predchádzalo, možné akceptovať iba celkom výnimočne, ak to umožňujú prísne preskúmané a hodnotené okolnosti konkrétnej veci. Rozhodnutie ústavného súdu preto nie je možné

do budúca chápať ako súhlas s nezákonnými postupmi súdov, respektíve orgánov činných v trestnom konaní, a ani ako ústupok zo strany ústavného súdu vo veci jeho povinnosti dozerat' na dodržiavanie práv vyplývajúcich z ústavy a dohovoru.

179. O trovách konania sťažovateľa, najvyššieho súdu, resp. zúčastnených osôb ústavný súd nerozhodoval, keďže a) sťažovateľ nemá právo na náhradu trov konania v zmysle § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde podľa výsledku konania, b) najvyšší súd si toto právo neuplatnil, resp. mu žiadne preukázateľné trovy konania nevznikli; c) zúčastneným osobám právo na náhradu trov konania v zmysle § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde nepatrí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júla 2021

Peter Molnár
predseda senátu